

Yttrande från Regionkommittén om "Dialogen mellan universiteten och näringslivet"

(2010/C 141/06)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- EU strävar efter att minimera följderna av den rådande ekonomiska nedgången och skapa förutsättningar för förnyad tillväxt, varför det – med tanke på den avgörande betydelse som utbildningssystemen har för Lissabonstrategin och den förnyade sociala agendan – i dagsläget är viktigt att erbjuda en plattform för dialog mellan betydelsefulla aktörer inom både utbildningsområdet och näringslivet.
- Det är viktigt med en dialog mellan universiteten och näringslivet på alla förvaltningsnivåer eftersom den utgör ett betydelsefullt redskap för ett fullt utnyttjande av den ekonomiska och sociala utvecklingspotentialen på regional nivå.
- De lokala och regionala nivåerna i hela EU har huvudansvaret för utbildningspolitiken. Vidare är de lokala och regionala myndigheterna nyckelaktörer i utvecklingen av regionala forsknings- och innovationsstrategier, och har ofta hand om forskningsinstitut och stöder innovativa miljöer.
- Man bör fokusera på den betydelse som högre utbildning har för den lokala och regionala utvecklingen. Vidare bör man främja samarbete mellan institutioner för högre utbildning och lokala och regionala myndigheter, och även engagera de lokala och regionala ekonomiska och sociala aktörerna i detta samarbete.

Föredragande: Mohammad Masood (UK-PPE), ledamot i Bradford City Council

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Ett nytt partnerskap för modernisering av universiteten: EU-forumet för dialogen mellan universiteten och näringslivet

KOM(2009) 158 slutlig

I. POLITISKA REKOMMENDATIONER

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Regionkommittén värdesätter den idérikedom, ofta nära knuten till initiativ på lokal och regional nivå, och den kvalitet i reflektionerna som hittills utvecklats i dialogen mellan universiteten och näringslivet.
2. Det är viktigt med en dialog mellan universiteten och näringslivet på alla förvaltningsnivåer eftersom den utgör ett betydelsefullt redskap för ett fullt utnyttjande av den ekonomiska och sociala utvecklingspotentialen på regional nivå.
3. Kunskapstriangeln, dvs. samspelet mellan forskning, utbildning och innovation, spelar en viktig roll om man vill höja innovationskapaciteten och förbättra anställbarheten för nyutexaminerade i Europa.
4. Det pågår en övergång från tekniköverföring genom kunskapsutbyte till kunskapsdelning och öppna innovationssystem, varför ReK anser att det behövs mer forskning om de sociala processer och beteenden som underbygger dessa nya system.
5. Kommittén betonar att de lokala och regionala nivåerna i hela EU har huvudansvaret för utbildningspolitiken.
6. De lokala och regionala myndigheterna är nyckelaktörer i utvecklingen av regionala forsknings- och innovationsstrategier, och de har ofta hand om forskningsinstitut och stöder innovativa miljöer.
7. Vid strategiplaneringen och genomförandet av program bör man utnyttja redan existerande, demokratiskt valda lokala organ. Genom att utnyttja kunskaperna och det demokratiska ansvarstagandet på lokal nivå förbättras förvaltningsmekanismerna för partnerskap mellan universitet, företag och lokala myndigheter. Detta möjliggör prioritering och ansvarstagande på lokal nivå, vilket är direkt knutet till subsidiaritetsprincipen.
8. De lokala och regionala myndigheterna hör därför till huvudaktörerna när det gäller strategier och initiativ för att fördjupa och framför allt bredda det europeiska området för forskningsverksamhet, framför allt dess vision om starka forskningsinstitut och akademiska institutioner som verkar i innovativa miljöer.
9. ReK välkomnar det faktum att många universitet i Europa under det senaste årtiondet formellt har infört regional ekonomisk utveckling i sina uppdragsbeskrivningar. De regionala utvecklingskontoren inkluderar också strategier som stöder partnerskap mellan universitet och näringsliv i de regionala ekonomiska strategierna.
10. På regional nivå är de olika formerna för politiskt samspel av avgörande betydelse, och det krävs ofta vertikal samordning mellan förvaltningsnivåerna (den europeiska, nationella och regionala) och horisontell samordning mellan regionerna för att undvika att åtgärder överlappar varandra och för att man ska kunna dra lärdom av varandras erfarenheter.
11. Nya och föreslagna initiativ och program, såsom det europeiska området för forskningsverksamhet, Europeiska tekniska institutet (ETI) och programmet för livslångt lärande, bör samordnas i syfte att stödja dialogen mellan universiteten och näringslivet.
12. Kommittén är medveten om att samarbetet mellan universitet och näringsliv också påverkas av specifika regionala förhållanden, bland annat utvecklingskontorens kapacitet att stödja samarbetet mellan universitet och näringsliv på regional nivå, företagsklustrens roll i utvecklingen av nätverk för universitet och näringslivet samt nivån på näringslivets investeringar i forskning och utveckling i regionen.

Allmänna kommentarer

13. Regionkommittén framhåller att man bör fokusera på den betydelse som högre utbildning har för den lokala och regionala utvecklingen. Vidare bör man främja samarbete mellan institutioner för högre utbildning och lokala och regionala myndigheter, och även engagera de lokala ekonomiska och sociala aktörerna i detta samarbete.

14. Kommittén stöder ett samarbete mellan universiteten och den privata sektorn, och instämmer i att universiteten bör ses som drivkrafter för innovation i den egna regionen.

15. Kommittén uppmanar universiteten att undersöka nya vägar för samarbete mellan offentliga institutioner och den privata sektorn, till exempel genom gemensamma offentliga och privata innovationsfonder. Sådana åtgärder skulle kunna förbättra rörligheten på alla områden.

16. ReK stöder ett nära och alleuropeiskt samarbete mellan företag, universitet och forskningsinstitut, som inbegriper politiska aktörer och förvaltningar på lokal, regional och nationell nivå.

17. Samarbetsnivåerna varierar mycket mellan de enskilda länderna, mellan universitet och mellan olika akademiska ämnen, trots EU-program som syftar till att bygga upp partnerskap mellan universiteten och näringslivet, vanligtvis med fokus på partnerskap inom särskilda områden, t.ex. forskning eller studentutbyte.

18. Samarbetet har endast haft begränsad inverkan på förvaltning eller organisationskulturer i de två berörda sektorerna, eftersom det är få universitet som på hela lärosätets nivå har en strategi för samarbete med näringslivet och de som har en sådan är koncentrerade till ett mindre antal medlemsstater.

19. Kommittén är oroad över att de rättsliga och finansiella ramarna i många länder fortfarande inte belönar universitetens strävanden att samarbeta med näringslivet, eller att de till och med utgör hinder för detta.

20. Kommittén framhåller att det bör finnas lämpliga framstegsindikatorer för att mäta nivån på den nuvarande dialogen mellan universiteten och näringslivet. Alla framstegsmätningar bör omfatta både kvalitativa och kvantitativa indikatorer, och man bör noga undersöka hur valet av dessa indikatorer kan påverka användargruppernas agerande.

21. ReK uppmanar universiteten att belöna en dialog mellan universitet och näringsliv. En särskild utmaning för den akademiska världen är att ge detta engagemang erkännande i befodringskriterierna. Även om många universitet framhåller att de är medvetna om betydelsen av en dialog mellan universitet och näringsliv, är det få av dem som på ett tydligt och öppet sätt jämför denna typ av verksamhet med forskning och undervisning och belönar den på lämpligt sätt.

22. Att främja entreprenörskap och förbättra kompetensen med hjälp av livslångt lärande är viktiga uppgifter för den högre utbildningen.

23. ReK välkomnar att olika regioner strävar efter att främja ett större privat engagemang när det gäller finansiering av forskning och innovation genom att öka högskolornas och universitetens självständighet.

24. Kommittén föreslår att nya vägar för samarbete mellan offentliga inrättningar och den privata sektorn, till exempel genom gemensamma offentliga och privata innovationsfonder, skulle kunna fungera som förebild för hållbar användning och trygghet av offentliga medel.

25. Sammanhållningspolitiken har en viktig roll när det gäller att stödja innovationsverksamhet i regionerna. Därför kan Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) också användas för finansiering av företagskuvöser och vetenskapspark (infrastruktur och förbindelser). Kluster är särskilt intressanta för små och medelstora företag, som genom dem kan stärka sina kon-

takter med universitet och stora företag och även få tillträde till internationella handelsnätverk.

26. De små och medelstora företagen är också av mycket stor betydelse framför allt när det gäller skapandet av arbetstillfällen och innovation, varför kommittén uppmanar dessa företag att delta i dialogen mellan universiteten och näringslivet och föreslår att man utvecklar innovativa och välriktade initiativ som stöder detta.

27. Regionkommittén stöder gränsöverskridande samarbete mellan högskolor och forskningsinstitut samt partner utanför universiteten inom sektorer som industri och ekonomi, förvaltning, kultur och även andra delar av samhället.

28. Kommittén anser också att organisationer och andra aktörer som fungerar som förmedlare mellan universitet och företag kan ha en avgörande betydelse för kontaktskapandet mellan dessa och att de därför bör lyftas fram och ges ett förbättrat stöd.

Exempel på bästa lösningar

29. Regionkommittén noterar och välkomnar de talrika exempel på samarbete mellan universitet och näringsliv som förekommer i Europa.

30. Kommittén är bekymrad över att det är svårt att finna exempel på bästa lösningar i de nya medlemsstaterna.

31. Kommittén välkomnar kommissionens avsikt att genomföra en undersökning för att upprätta en förteckning över befintliga former av bästa lösningar, och uppmanar kommissionen att beakta de lokala och regionala myndigheternas behov i denna förteckning.

Redskap som står till de lokala och regionala myndigheternas förfogande

32. ReK förespråkar inrättandet av partnerskapsstrukturer för nyckelaktörer från lokala och regionala myndigheter, företag, samhället och högre utbildningsanstalter för att ge fokus åt dialogen, till exempel genom att ordna rundabordsamtal och seminarier, inrätta vetenskapspark för tekniköverföring samt organisera evenemang om vetenskapskultur och studentmässor.

33. ReK anser att de högre utbildningsanstalternas resurser bör mobiliseras vid planeringen och genomförandet av regionernas och städernas strategier för ekonomisk, social, kulturell och miljömässig utveckling.

34. Kommittén uppmanar de högre utbildningsanstalterna att gemensamt investera i program som särskilt gynnar det lokala näringslivet och samhället samtidigt som de främjar företagets finansiering av donationsprofessorer, vilket uppmuntrar samverkan mellan olika kunskaps-, FoU- och innovationscentrum samt främjar forum för utbyte av kunskap och skapandet av nätverk med regioner som har spetskompetens på innovationsområdet.

35. Kommittén rekommenderar att de högre utbildningsanstalterna planerar användningen av resurserna för regionalt engagemang på en hållbar och flerårig basis.

36. Regionkommittén är villig att ansvara för en samordning av användningen av det sjunde ramprogrammet, strukturfonderna, ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation samt Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), eftersom detta är nödvändigt för EU:s konkurrenskraft och för samverkans effekter mellan sammanhållning, forskning, högskoleutbildning och innovationsstrategier på nationell och regional nivå, såsom ReK förklarar i tidigare yttranden.

37. Regionkommittén förespråkar en bred tolkning av innovationskonceptet, som omfattar samhällsvetenskap och humaniora samt en fruktsam interaktion mellan dessa och den lokala kulturen i städerna och regionerna.

Slutsatser

38. EU strävar efter att minimera följderna av den rådande ekonomiska nedgången och skapa förutsättningar för förnyad tillväxt, varför det – med tanke på den avgörande betydelse som utbildningssystemen har för Lissabonstrategin och den förnyade sociala agendan – i dagsläget är viktigt att erbjuda en plattform för dialog mellan betydelsefulla aktörer inom både utbildningsområdet och näringslivet.

39. Kommittén välkomnar kommissionens initiativ att undersöka hur strukturfonderna skulle kunna användas för att stödja regionala initiativ i detta sammanhang.

40. ReK är medveten om potentialen för samarbete mellan näringslivet och andra utbildningsområden än universiteten – bl.a. skolor på sekundärnivå och yrkesutbildningsinstitutioner

– och om de möjligheter att främja detta samarbete som olika EU-program erbjuder.

41. ReK upprepar behovet av att i högre grad involvera relevanta offentliga företrädare, inklusive lokala och regionala myndigheter, i nästa fas av EU-forumet för dialogen mellan universiteten och näringslivet.

42. Kommittén anser att EU-forumet för dialogen mellan universiteten och näringslivet även framdeles bör fokusera på samarbete inom området högre utbildning.

43. Kommittén uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att stödja samarbete mellan näringsliv och universitet och att se universiteten som drivkrafter för innovation i regionerna.

44. Kommittén förespråkar en fortsättning på EU-forumet för dialogen mellan universiteten och näringslivet i form av plenarmöten, tematiska seminarier och en webbplats samt större medverkan av relevanta offentliga företrädare, inklusive regionala myndigheter, och eventuellt aktörer utanför EU.

45. ReK rekommenderar att man reagerar effektivt på agendan Ny kompetens för nya arbetstillfällen och på den ekonomiska avmattningen, samt att man diskuterar partnerskap för regional utveckling, partnerskap med små och medelstora företag, större mångfald när det gäller former för inläring, kvalitetssäkring och ackreditering.

46. Regionkommittén uppmanar kommissionen att undersöka olika sätt att stödja nya former av strukturerade partnerskap mellan näringslivet och universiteten genom relevanta EU-program.

Bryssel den 4 december 2009.

*Regionkommitténs
ordförande*

Luc VAN DEN BRANDE